

ज.भ.शि.प्र.मंडळाचे,
कला,विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, शिवाजीनगर गढी

मराठी विभाग

बी.ए. प्रथम वर्ष

मराठी ऐच्छिक अभ्यासपत्रिका पहिली

सत्र पहिले- निवडक अभंग

प्रा. रमेश बाबासाहेब रिंगणे (सहाय्यक प्राध्यापक)

मराठी विभाग

निवडक अभंग (अभंग आविष्कार) बी.ए. प्रथम वर्ष

ज.भ.शि.प्र.मंडळाचे,
कला,विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, शिवाजीनगर गढी

मराठी विभाग

अभंग प्रकाराचे स्वरूप

अभंग हा प्राचीन मराठी साहित्यात विकसित झालेला विशेष काव्यप्रकार आहे. तसेच अभंग हे एक अक्षरवृत्त किंवा छंदाचा प्रकार आहे. काव्यप्रकार म्हणून प्रामुख्याने आध्यात्मिक आशयाच्या अभिव्यक्तीसाठी वारकरी संप्रदायातील संतांनी या काव्यप्रकाराचा व छंदाचा प्रथम उपयोग केला.

❖ प्रा. रमेश बाबासाहेब रिंगणे (सहाय्यक प्राध्यापक) मराठी विभाग

निवडक अभंग (अभंग आविष्कार) बी.ए. प्रथम वर्ष

ज.भ.शि.प्र.मंडळाचे,
कला,विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, शिवाजीनगर गढी

मराठी विभाग

अभंगरचना

१३व्या शतकातील नामदेव-ज्ञानेश्वरांपासून ते १७व्या शतकातील निळोबांपर्यंत अनेक संतांनी अभंगरचना केली आहे. संत एकनाथ महाराज व संत तुकाराम महाराज केवळ या दोन संतांचे अभंग ४००० च्या वर असून यात निरनिराळे विभाग करण्यात आलेले आहेत. कधीही भंग न पावणारा तो अभंग असेही अभंगाचे माहात्म्य सांगितले जाते.

❖ प्रा. रमेश बाबासाहेब रिंगणे (सहाय्यक प्राध्यापक) मराठी विभाग

निवडक अभंग (अभंग आविष्कार) बी.ए. प्रथम वर्ष

ज.भ.शि.प्र.मंडळाचे,
कला,विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, शिवाजीनगर गढी

मराठी विभाग

अभंग हा काव्यप्रकार

आधुनिक काळातही केशवसुतांपासून मर्ढेकर-करंदीकर व त्यापुढच्या पिढीतील दिलीप चित्रे व अरुण कोलटकरांपर्यंत अनेक कवींनी अभंग हा काव्यप्रकार हाताळला आहे. अभंगाचे वृत्त वापरून सामाजिक सुधारणेची व सत्यधर्माची शिकवण देणाऱ्या महात्मा जोतिबा फुले यांनी अखंड लिहिले. तेही अभंगाचेच वेगळे रूप होय. प्रत्येकाने आपापल्या परीने सर्वांसाठी भक्तिमार्ग या माध्यमातून अभंगाचे रूप खुले करून दिले. कीर्तनामध्ये अभंगांद्वारे जनप्रबोधन केले जाते.

ज.भ.शि.प्र.मंडळाचे,
कला,विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, शिवाजीनगर गढी

मराठी विभाग

अभंग-----

संतकृपा झाली । इमारत फळा आली ॥ १ ॥

ज्ञानदेवें रचिला पाया । उभारिलें देवालया ॥ २ ॥

नामा तयाचा किंकर । तेणें रचिलें तें आवार ॥ ३ ॥

जनार्दन एकनाथ । खांब दिधला भागवत ॥ ४ ॥

तुका झालासे कळस । भजन करा सावकाश ॥ ५ ॥

बहिणी म्हणे फडकती ध्वजा । निरूपणा केलें वोजा ॥ ६ ॥

❖ प्रा. रमेश बाबासाहेब रिंगणे (सहाय्यक प्राध्यापक) मराठी विभाग

निवडक अभंग (अभंग आविष्कार) बी.ए. प्रथम वर्ष

ज.भ.शि.प्र.मंडळाचे,
कला,विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, शिवाजीनगर गढी

मराठी विभाग

धन्यवाद.....||

❖ प्रा. रमेश बाबासाहेब रिंगणे (सहाय्यक प्राध्यापक) मराठी विभाग

निवडक अभंग (अभंग आविष्कार) बी.ए. प्रथम वर्ष